

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Да увеличимъ и сгжстимъ редоветъ си — Д. Б.
2. V редовенъ конгресъ на Съюза на Българскитѣ лозари-винари.
3. Целитѣ, задачитѣ и тактиката на Съюза на българскитѣ лозари-винари — Ив. Бързаковъ.
4. Разнитѣ сортове грозда — П. Теодоровъ.
5. Въпроси и отговори.
6. Хроника.
7. Спомещствуватели.
8. Фондъ.

Д. Б.

Да увеличимъ и сгжстимъ редоветъ си.

Израсалъ отъ първичното дружество на българскитѣ пепиниеристи, Съюзътъ на българскитѣ лозари-винари навърши своето петгодишно сжществуване. Много надежди възлагаха на основания отъ тѣхъ Съюзъ малцината искрени и дейни ратници за преуспѣването на българското лозарство. Тѣ си представляваха този Съюзъ като жизнеспособенъ младенецъ, обилно кърменъ и скоро израстналъ въ мощенъ войнъ, подъ чийто голѣмъ щитъ се приютява българския лозаръ за честенъ и производителенъ трудъ. Тѣ виждаха новия Съюзъ разрасналъ се въ мощна организация, която сочи на своитѣ членове дълга къмъ държавата и общество, която имъ показва пътя за подобрене на своя поминъкъ, но която сжщевременно може правилно да приценява кое може и кое не бива и да отбива опититѣ за уязвяване, отъ кждето и да идатъ тѣ.

Застаналитѣ на чело на Съюза заработиха съ идеализма на младежа, съ енергия, съ амбиция и съ вѣра, че започнатото дѣло ще даде своитѣ резултати. Сравнително краткото сжществуване на Съюза и регистрираната отъ него дейность доказаха действително належащата нужда отъ Съюза и това, което той може да направи. Съюзътъ регистрира дѣла, които запазиха българското лозарство отъ силни удари, които можаха да иматъ гибелни послѣдствия.

Петгодишното сжществуване на Съюза, не оправда, обаче, напълно надеждитѣ на неговитѣ основатели и крепители. Липсваше му силната, безвъзмездна и масова подкрепа,

тъй необходима за пълното отстояване интереситѣ на българския лозарь. Този печаленъ фактъ съ болка на сърдце констатира V редовенъ конгресъ и се подириха причинитѣ за тъй слабо проявената заинтересованостъ именно отъ ония, чийто интереси Съюзътъ защитаваше. Намери се, че главната причина за това се крие въ кооперативната форма на Съюза, която спъва лозаритѣ да влѣзатъ въ сжщия като индивидуални или колективни негови членове. Това наложи конгресътъ да ликвидира съ досегашната форма на Съюза и последния да се обърне въ професионално-икономическа организация подъ наименованието Български Лозарски Съюзъ.

Измѣнява се, обаче, формата и наименованието на Съюза, но не и целитѣ му. Съюзътъ остава да сжществува и за напредъ, защото нуждата отъ него е повелителна. Не може да сжществува лозарство въ България и да се развива нормално въ днешно време безъ една организация, която да проагитира разумното отгледване на лозата и модернитѣ начини на винарствуване, да буди професионалното съзнание и да изразява мнението на лозаритѣ по въпроси, които засѣгатъ тѣхния поминъкъ.

За да може, обаче, Българския лозарски съюзъ заслужено да носи наименованието си и да постигне зададенитѣ си цели, той трѣбва да бжде една мощна организация, която да обединява въ себе си болшинството отъ българскитѣ лозари. За българския лозарь се казва, че е по-интелегентенъ — по-схватливъ и по-възприемчивъ отъ общата маса земледѣлци. Той значи може да схване нуждата отъ една организация, която да му дойде въ помощъ да осъвършенствува своя занаятъ и да осигури плодоветѣ отъ своя трудъ.

Време е тогава, крайно време да напрегнемъ още повече силитѣ си и да заработимъ съ още повече настойчивость, за да привлечемъ всички лозари подъ знамето на Българския лозарски съюзъ. Да увеличимъ и сгжстимъ редоветѣ си, за да издигнемъ единъ поминъкъ, да гарантираме сжществуването на хиляди хора, да допринесемъ за увеличаване производството въ страната.

Петия редовенъ конгресъ на Съюза на българскитѣ лозари-винари.

На 30 и 31 януарий т' г. се състоя V. редовенъ конгресъ на Съюза на българскитѣ лозари-винари въ салона на Дюлгерското сдружение при оповестения отъ по-рано дневенъ редъ.

Конгресътъ се откри отъ председателя на управителния съветъ на Съюза Г. Шиваровъ, който поздрави делегатитѣ и имъ пожела плодотворна дейность. Следъ това думата бѣше дадена на господина Министра на земледѣлието и държавнитѣ имоти Я. Молловъ, който поздрави конгресиститѣ, каза че винаги е ималъ присърдце лозарството въ страната и интереситѣ на лозаритѣ и обеща да внесе още въ настоящата сесия на Народното събрание законопроектъ противъ фалшификацията на вината, да стабилизира опитнитѣ лозарски институти, тѣй необходими за напредъка на родното лозарство, да вземе необходимитѣ мѣрки за подготовка на технически персоналъ за ржководене кооперативнитѣ изби и да се вслушва въ всички мероприятия и решения за повдигане на лозарството.

Отъ страна на Б. З. Б. конгресътъ бѣше поздравенъ отъ делегата на банката г. Мих. Иванчевъ, който каза, че Банката следи съ голѣмъ интересъ развитието на кооперативнитѣ изби у насъ и желае да имъ даде пълната си подкрепа, за да може въ България да се развие едно модерно винарство.

Отъ страна на Българското агроръмическо дружество конгресътъ бѣше поздравенъ отъ г. Ив. Ивановъ, а отъ тази на Българското земледѣлскл дружество отъ г. Ив. Т. Поповъ.

За ржководене заседанията на конгреса се избра бюро въ съставъ: председателъ Г. Шиваровъ отъ с. Орѣховица (Ст. Загорско), подпредседатели П. Сираковъ отъ гр. Пловдивъ, П. Моновъ отъ гр. Плѣвенъ и Хр. Марфовъ отъ гр. Вратца, секретари Г. Маноловъ отъ гр. Станимака и Ив. Добревъ отъ гр. Плѣвенъ и пълномощници М. Михайловъ и Д. Бъчваровъ отъ София.

Избра се сжщо и една комисия за провѣрка пълномощнитѣ на делегатитѣ.

Следъ това се пристъпи къмъ разглеждане дневния редъ на конгреса.

По точка първа г. Гав. Костовъ прочете отчета на управителния съветъ.

По точка втора г. Я. Балтаджиевъ прочете доклада на контролния съветъ.

Отчетътъ на управителния съветъ и докладътъ на контролния сж печатани въ кн. I. на „Лозарски прегледъ“.

При разискванията по отчета говориха г. г. Начевъ, Червенковъ, и Моновъ. Всичкитъ константираха, че отчета е пъленъ, че управителния съветъ е проявилъ голъми грижи въ ръководене работитъ на съюза, макаръ и да не е билъ достатъчно подкрепенъ морално и материално и че полученитъ резултати сж твърде задоволителни. Предложи се да се одобри отчета и да се освободи управителния и контролния съвети отъ отговорностъ.

Подложено на гласуване предложението бѣше прието съ болшинство.

Въ следното заседание на конгреса се пристъпи къмъ точка четвърта отъ дневния редъ, а именно: къмъ четене реферата отъ г. Ив. Бързаковъ върху „Целитъ, задачитъ и тактиката на Лозарския Съюзъ“.

По реферата говориха г. г. Рейковичъ, Ц. Братановъ, Я. Балтаджиевъ, П. Моновъ, П. Сираковъ и референчика г. Бързаковъ.

Изказаното отъ референчика мнение, какво сегашната форма на Съюза, противъ която той не възстава, но която се указа непригодна да привлече масата лозари, трѣбва да бжде изменена, се възприе. Подложено на гласуване предложението да се ликвидира съ кооперативната форма на Съюза и последния да се превърне на професионално-икономическа организация се прие съ 29 гласа противъ единъ отъ 43 колективни и индивидуални изправни членове.

По предложение на П. Моновъ прие се съ абсолютно болшинство фондоветъ и имуществото на досегашния Съюзъ да се предадатъ на новия, който ще се основе.

За ликвидатори на съюза се избраха г. г. М. Михайловъ и А. Гитевъ.

По предложение на председателя на конгреса прие се единодушно да се замолятъ колективнитъ и индивидуални

членове на Съюза да отстъпятъ дѣловетѣ си въ полза на фонда „Съюзенъ данъ“ при организацията, която ще се основе, а сжщо така дѣлата и всички книжа на Съюза въ ликвидация до приеането имъ отъ избранитѣ ликвидатори, да се приематъ отъ контролния съветъ.

* * *

Заседанията на 31 януарий и 1 февруарий т. г. бѣха учредителни такива съ дневенъ редъ :

Приемане устава на новата организация.

Гласуване бюджета на организацията за 1925 г.

Рефератъ отъ Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ върху „кризата въ новото лозарство“.

Избирание управителенъ и контроленъ съвети.

За ржководне на заседанията се избра бюро, състава на което бѣше сжщия на онова, за ржководене заседанията на конгреса, като за пълномощници бѣха избрани г. г. Ат. Гитевъ и Т. Мариновъ,

Председателятъ на бюрото, следъ като припомни взетото въ V конгресъ на Съюза на българскитѣ лозари винари решение да се ликвидира съ съюза и да се основе нова организация на културно-икономически начала, предложи и събранието прие за членове на учредителното събрание да се считатъ делегатитѣ на V редовенъ конгресъ на Съюза на оългарскитѣ лозари-винари.

Следъ това се покани избраната отъ по-рано комисия за прегледване и преработване на проекто-устава на новата организация да го прочете. Докладчикътъ Кр. Нановъ прочете проекто-устава, който се прие по принципъ, следъ което се започна четенето му членъ по членъ. Прие се новата организация да носи наименованието Български Лозарски Съюзъ съ седалище въ гр. София.

Приетиятъ уставъ ще бжде отпечатанъ и разпратенъ въ скоро време.

Бюджетно-проекта на съюза за 1925 финансова година се докладва отъ г. Г. Костовъ параграфъ по параграфъ и се прие съ абсолютно болшинство както следва :

Приходъ:

	лева
Отъ 3,500 абонамента на сп. „Лозарски прегледъ“ . . .	150,000
„ годишенъ членски вносъ отъ 50,000 дек. лозя по два лева на декарь	100,000
„ продажба на значки	20,000
„ помощи и субсидии	50,000
	Всичко 320,000

Разходъ:

	лева
За заплата на секретарь и редакторь	60,000
„ секретаря пѣтни и дневни пари	14,000
„ заплата на администраторь и разсилень	36,000
„ печатъ на сп. „Лозарски прегледъ“	100,000
„ експедиция	15,000
„ наемъ помѣщения	20,000
„ хонорарь на сътрудници	20,000
„ канцеларски, печатане окръжни, позиви, изюжения и др. осветление, отопление и пр.	20,000
„ инвентарь	15,000
„ възнаграждение на управителнитѣ тѣла и пѣтни и дневни на членоветѣ имъ отъ провинцията . . .	20,000
	Всичко 320,000

Извънреденъ бюджетъ

Приходъ:

	лева
За фондъ постройка „Съюзень домъ“ встѣпителна вноска по два лева на декарь притежавани лозя отъ членоветѣ	100,000
Отъ лотария	500,000
	Всичко 600 000

Разходъ:

	лева
За уредба на лотарията	200,000
	Всичко 200,000

По третата точка г. Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ прочете своя рефератъ върху „кризата въ новото лозарство“.

Следъ изслушване на реферата и станалитѣ разисквания се взема следната

Резолюция :

1. Моли се да се засили агрономическата помощ и направи достъпно лозарско-винарската просвета за лозарското население. За тази целъ да се увеличи числото на специалиститѣ и техницитѣ при агрономствата и катедритѣ; да се увеличи броя на специалнитѣ училища, да се създаде нужния брой опитни станции и полета, за да се проучатъ всичкитѣ интересующи лозарската култура въпроси и съ това да се повлигне винарската техника и усъвършенствува лозовата култура.

2. Да се създаде специаленъ законъ противъ филшификацията на виното и гроздовитѣ продукти. При изработване на законопроекта да се допусне участието и на представител на съюза. За приложението на такъвъ законъ организиранитѣ лозари даватъ всичкото си съдействие.

3. Да се иска премахването на всички данъци и врѣхнини, които тежатъ върху лозарството и замѣняването имъ съ единъ единенъ поземленъ данъкъ върху лозята, опредѣлянъ на основание изучването дохода отъ лозята презъ всѣки три години.

4. Да се премахнатъ всички фискални акцизни привилегии на биренитѣ и спиртни производства, които сж явно въ ущъръ на лозарството и винарството; да се премахне бирата, като оанова на патента за право търгуване съ спиртни питиета.

5. Да се остави забележката къмъ чл. 2 отъ закона за окцизитѣ и патентовия сборъ върху питиета, споредъ която се освобождаватъ отъ допълнителенъ акцизъ болнитѣ вина, които се преваряватъ въ ракия.

6. Да се освободятъ отъ вносно мито бѣчвитѣ и винарскитѣ уреди, внасяни отъ кооператрвни изби за собствени нужди.

7. Препоръчва се на лозаритѣ да се организиратъ въ лозарски кооперации за обща преработка на гроздовитѣ произведения и съюзяването на тѣзи кооперации въ общъ съюзъ за целесъобразно организиране на винения пазаръ.

8. Да се даде на лозаритѣ широкъ и леснодостъпенъ кредитъ.

Избра се комисия въ съставъ: Ив. Бързаковъ, К. Витановъ, Хр. Морфовъ, Ив. Коновъ М. Доновъ, П. Гечевъ, Кр. Нановъ и Д. Начовъ, която да поднесе резолюцията на надлежнитѣ мѣста и фактори.

Следъ това се пристъпи къмъ избора на управителнитѣла.

Резултата отъ избора е следния:

Управителенъ съветъ: М. Вачковъ с. Сухиндолъ, Г. Шиваровъ с. Орѣховица, Г. Червенковъ гр. Плѣвенеъ, Хр. Нановъ гр. Ст. Загора, П. Сираковъ гр. Пловдивъ, М. Иванчевъ София, Ив. Бързаковъ София, М. Михайловъ София, Г. Костовъ София, Д. Бъчваровъ София, Ат. Славовъ гр. Сливенеъ и П. Моновъ гр. Плѣвенеъ.

Запасни: Хр. Морфовъ гр. Вратца, Г. Маноловъ гр. Станимака, М. Райковичъ гр. Бургасъ и Т. Мариновъ София.

Контроленъ съветъ: Хр. Цачевъ София, Ил. Хранковъ София, и Е. Балтаджиевъ гр. Варна.

Запасни: Здравко Янчевъ с. Перушица и Ив. Великовъ гр. Видинъ.

Управителния съветъ, събранъ на заседание на 2 февруарий се конституира както следва: председателъ Г. Шиваровъ, подпредседатели Ив. Бързаковъ и Г. Костовъ.

За постоянно присѣствие се избраха Г. Костовъ, Ив. Бързаковъ и М. Михайловъ, запасенъ М. Иванчевъ. За секретаръ на съюза се назначи М. Михайловъ и за редакторъ на списанието Д. Бъчваровъ.

Целитѣ, задачитѣ и тактиката на Съюза на българскитѣ лозари-винари

(Рефератъ, четенъ отъ г. Ив. Бързаковъ на V редовенъ конгресъ на сѣщия съюзъ, състоялъ се на 30 и 31. I. 1925 год. въ София)

П. Г.

Нуждата отъ обединение на лозаритѣ въ единъ Съюзъ бѣше отдавна съзната. Тя се подчерта въ лозарския конгресъ, свиканъ презъ септември 1919 год. въ Ст. Загора по случай лозарската изложба тамъ. Въ него се взе резолюция да се

учреди такъв Съюзъ, като за целта се събератъ лозаритѣ въ София. Избра се една комисия, която да приготви проекто-устава и да свика лозаритѣ отъ всичкитѣ крайща на страната. Тази комисия извърши своята работа и, спомнете си, че на 25 и 26 априль 1920 г. ние бѣхме свикани тукъ, въ София, и съставихме желаня Съюзъ, който нарекохме *Съюзъ на българскитѣ лозари-винари*. Спомнямъ си ентузиазма, съ който се посрещна и реализира тази идея, голѣмитѣ надежди, които се възложиха на този Съюзъ, облекчението, което почувствахме всички въ сърдцата си, че сме извършили едно велико, грандиозно дѣло. Въ това учредително събрание присѣтствуваха 94 делегати на 24 лозарски сдружения и около 70 души лозари изъ разнитѣ крайща на страната.

Въ това събрание се прие устава на Съюза, съ който му се постави следната целъ: а) Да обедини въ едно представителство — Съюзъ всички лозаро-винари въ страната, като имъ даде възможность да станатъ модерни стопани, да се ползватъ максимумъ отъ благата на своето производство и сдружение и съобще да способствува за подигане икономическото имъ състояние; б) да имъ даде възможность и да ги подпомага да се борятъ съ всички средства за предотвратяване на лозарско-винарскитѣ кризи; в) да съдействува, улеснява и подпомага основаването на лозарско-винарски дружества, били тѣ производителни, продавателни, културно-просветни или съ чисто икономически характеръ: взаимно осигурителни, кредитни кооперации, кооперативни изби, дисталационни инсталации, маточници, вкоренилища и лозя; г) да способствува за създаване и урегулирване кредита на лозаро-винаритѣ; д) да улеснява продажбата и покупката на лозарски и винарски продукти; е) да способствува за обогатяване професионалнитѣ познания на членоветѣ си и ж) да закриля членоветѣ си срещу всички ония посегателства и рискове, съ които сж свързани лозарскитѣ предприятия.

За постигане на зададената си широка целъ, съюзътъ трѣбваше: а) да бжде единъ активенъ центръ на лозарско-икономически научни проучвания, като работи за въвеждане усъвършенствуванията по лозарството и винарството; б) да подържа енергично предъ Правителството и Народното Събрание своитѣ законни права и искания, както и всѣки проектъ полезенъ за лозарството и винарството въ страната,

а сжщо да действува за премахване на закони и наредби, които увреждат лозарството и винарството; в) да действува за създаване и стабилизиране на лозарско-винаски институти и подобрене положението на служащитѣ при тѣхъ, както и всички служби по лозарството и винарството; г) да доставлява или посреднички по доставянето на членоветѣ си, съ малка печалба, разни стопански потрѣби по лозарството и винарството; д) да държи въ течение своитѣ членове върху пазаря на вината и въобще продуктитѣ на лозята; е) да издига високо гласа на лозаря противъ пагубни за националното ни лозарство и винарство спекулации, като се грижи да организира пазаря; ж) да организира едно справочно бюро, чрезъ което да даде възможностъ на членоветѣ си да получаватъ осветление по въпроси, свързани съ лозарството и винарството; з) да представя посредници и експерти за разрешение на спорове, изникнали между членоветѣ; и) да действува енергично за създаване на специаленъ законъ противъ фалшивикацията на гроздовитѣ продукти и спиртнитѣ питиета изобщо и уреждане преследването нарушителитѣ му, като взема инициативата за образование на дружества и групи, издържа специални агенти и лаборатории за преследване на фалшивикацията и проеажбата на лоши лози, лозарски и винарски материали и к) да устройва и подпомага лозарски събори, изложби и екскурзии.

Не можемъ да не констатираме съ голѣмо удоволствие целесообразнитѣ и широки задачи, които си е поставилъ съюза и начертания пжтъ, който е опредѣлилъ да ги преследва и постигне. Ако и да се изминаха отъ тогава петъ години — единъ периодъ на бързо евулиране въ всички положителни и отрицателни прояви въ обществения животъ, ние виждаме нуждитѣ на българското лозарство тогава добре схванати и виждаме сжщитѣ нужди още неудовлетворени и бушующи.

На 7 май, Георгенъ-день, с. г. избрания управителенъ съветъ на съюза издаде позивъ къмъ всички лозарски-винарски сдружения и отдѣлнитѣ лозари и винари въ Царството, съ който апелираше къмъ сдруженитѣ и несдружени лозари да станатъ членове на съюза, сдруженитѣ съ дружествата си да станатъ колективни членове, а несдруженитѣ — индивидуални членове. Опредѣляше се 5 юни с. г. за день, въ който

да станатъ повсѣмѣстни лозарски събрания въ лозарскитѣ села и градове, въ които лозаритѣ, тамъ дето е възможно, да се обединятъ въ лозарски дружества, а тамъ дето още липсва достатъчно съзнание за задруженъ животъ и дейность, да се убедятъ да станатъ индивидуални членове на съюза. Както ви е известно, Съюза ни е кооперативенъ съ ограничена петорна отговорность. Той добива своитѣ материални средства, между другото, и отъ дѣловия си капиталъ — неограничено число дѣлове отъ по 50 лв. единия (Чл. 7, п. в. отъ устава).

П. Г.

Обаянъ отъ благородната идея, която се реализуваше — обединение лозаритѣ въ съюзъ и обнадеженъ отъ голѣмитѣ сърдечни обещания и декларации за здрава подкрепа, давани му отъ всички присѣтствующи и изказани телеграфно отъ отсѣтствующитѣ лозари, управителния съветъ заработи енергично. Той се надеваше, че подкрепенъ както трѣбва отъ лозаритѣ въ България, ще направи много за постигане целитѣ на съюза. За голѣмо съжаление, обаянето скоро започна да се изпаравя и куража да се губи. Следъ близо 10 месечна дейность съюза ни трѣбваше да има първия си конгресъ (общо събрание) на 31 януари и 1 февруари 1921 год. Въ отчета на управителния съветъ, който ни се чете тогава, между постигнатото въ полза на Съюзнитѣ цели, ние констатирахме неочакваната слаба подкрепа на лозаритѣ къмъ съюза; Така напр., при основаването на съюза присѣтствуваха, както казахъ по-горе, делегати на 24 лозарски сдружения, а управителния съветъ на съюза въ отчета си за 1920 год. ни казва, че въ съюза се числятъ 27 лозарски дружества, отъ които 20 основани преди учредяването му и 7 следъ неговото учредяване. Тия 27 дружества имали 401 дѣлове. Индивидуални членове съюза броилъ 211 съ 415 дѣла или всичко съюза въ края на едногодишното си съществуване имаше 27 колективни и 211 индивидуални членове съ всичко 816 дѣла по 50 лв. — 40,800 лв. отъ които постъпили само 37,000 лв. Управителния съветъ, още въ лоното на обаянието, въ сѣщия отчетъ хрзнеша надеждата, че дѣловия капиталъ презъ 1921 год. ще нарастне на 200,000 лв. и че даже и при такова едно положение той намира, че *дейность за постигане материалнитѣ цели на съюза (обща*

доставки) е невъзможна безъ кредитъ отъ вънъ. Въ сщия отчетъ се констатира неутешителния фактъ, че още въ първата година отъ сществуването на съюза абонамента на единствения му органъ сп. „Лозарски Прегледъ“ не може да покрие разходите си и остава задължено за следната година близо съ 9,000 лв.

За да подкрепи масовото образуване на лозарски дружества, управителния съветъ сщщата година изготви и разпрати чрезъ органа на съюза образецъ отъ устава за лозарски д-ва и отъ всички изискуеми се за целта книжа. Съ това значително се улесняваше работата по основаване на дружества. Очакванията бѣха, че броятъ на дружествата ще се увеличи и че съзнанието за сдруженостъ между лозаритѣ ще се издигне

Отъ отчета на управителния съветъ на съюза за 1921 г. ние видѣхме, че дѣловия капиталъ се удвоява, отъ 37,250 лв. презъ 1920 г. на 73,700 лв., но не и на 200,000 лв. както се вѣрваше. Безспорно, че при такъвъ малъкъ дѣловъ капиталъ не може да се предполага, даже, че е възможно нѣкаква обща доставка — *едничкъ мотивъ за даване кооперативна форма на съюза*. Нея (1921) година смѣткитѣ на списанието още повече се забатачаватъ. Въмѣсто да се изплати останалия дългъ отъ 1920 год. около 9,000 лв. ние го виждаме презъ 1921 год. да нараства на 43,532 лева.

И отчета на управителния съветъ на съюза за 1922 г. не ни зарадва. Дѣловетѣ отъ 1474 нарастватъ на 1532 или за една година съ 58 дѣла, следоват. дѣловия капиталъ се увеличава за една година съ 2000 лв. и става 76,600 л. капиталъ, който не позволява никакви доставки и много право управителния съветъ въ отчета си по този въпросъ дословно казваше: „Въ областта на доставкитѣ и тая година съюза неможѣ да прояви нѣкаква дейность, поради недостатъчния капиталъ, съ който разполага, *за да може той да оправдае кооперативното си назначение*“. Смѣткитѣ на списанието и презъ тази година не бѣха добре. То има само 967 платени абонаменти и завършва съ единъ дефицитъ отъ 26 093 лева.

Отчета за 1923 год. излезе съ една привидна печалба отъ около 13,500 л., която се дължи на това че платенитѣ абонаменти се увеличаватъ съ 173, че се минава „въ печалба“ непродаденитѣ дружествени издания, че сж постъпили отъ

продажба на стари течения на „Лозарски Прегледъ“ около 4000 лв. и че помощта се е увеличила. Така, че тази привидна печалба не може да се отдаде на нѣкакъвъ успѣхъ въ съюзния животъ. „Въ областта на доставките и тази година съюза не разви никаква дейность, поради недостатъчния капиталъ, съ който разполага“, казва управителния съветъ въ отчета си.

Отъ току що прочетения отчетъ за миналата 1924 год. Вие чухте че презъ 1923 год. съюза е броилъ 14 колективни члена, числото на членоветъ на които е било неизвестно. Списанието е имало 1140 платени абонаменти. Презъ миналата 1924 год. броятъ на колективнитъ членове е спадналъ на 13, числото на индивидуалнитъ членове е било 445 и платенитъ абонаменти сж се увеличили на 1350.

Както виждате, П. Г., при учредяване на съюза на българскитъ лозари-винари (1920 год.) въ учредителното събрание взиматъ участие 94 делегати на 24 лозарски дружества. Ставатъ членове на съюза само 20, а броятъ имъ следъ това с. г. пораства на 27; до 1923 год. оставатъ 14 и презъ м. г. намаляватъ на 13. Отъ това излиза, че следъ единъ петъ годишенъ животъ, съюза днесъ излиза съ единъ пасивъ въ броятъ на своитъ колективни членове отъ 14

Така е вървѣла економическата и морална мощъ на нашия съюзъ. Срещу този малъкъ мораленъ и материаленъ капиталъ, даванъ му така скжпернически отъ насъ — лозаритъ, независимо отъ просветата, която даваше въ наука и техника чрезъ органа си на лозаритъ въ страната, той можѣ достойно да отстоява интереситъ на лозарското население, благодарение на моралния кредитъ съ който той се ползуваше, като представител на една голѣма частъ отъ населението. Като по крупни придобивки може да се посочатъ следнитъ: 1) презъ 1920 год. се посегна къмъ увеличение на акциза на вината и ракиитъ. Съюза успѣ да издействува акциза на вината да остане сжщия (50 ст. на литъръ) като само акциза на материалитъ за ракия биде увеличенъ; 2) сжщата година съюза чрезъ свой представител въ комисията за намиране производната цена на бирата и спирта (нелоялнитъ конкуренти на лозовия продуктъ) да опредѣли откупната цена, по която държавата ще плаща спирта на фабриката и продажната за търговеца и консуматора на лозовитъ продукти; 3) Съюза поиска отъ Властта и бѣше послушанъ да не се допуска

приготовление на питио, като се изхвърли отъ закона за акциза на вината забележката, която допускаше това; 4) Информираше лозарскитѣ дружества и по крупнитѣ лозари за ценитѣ на гроздето и вината по гроздобера на разнитѣ мѣста въ страната. Съ тази ориентировка той предварди отъ експлоатация лозаритѣ отъ страна на търговцитѣ — винари; 5) Изработи и разпрати образецъ отъ уставъ за кооперативно Д во; 6) Издействува да се изработи законопроектъ за преследване фалшивикацията на гроздовитѣ продукти. При изработването му отъ специална комисия въ последнията влизаше и представител на съюза. Законопроекта бе внесенъ въ Камарата. Не стана още тогава законъ, защото стана политическа промена въ страната. Съюза поиска отъ днешното правителство и му се обеща да се прегледа приготвения законопроектъ и узакони; 7) Бѣше замислено разрешението вноса на чужди вина въ страната. Съюзътъ успѣ да парира тази замисълъ свое-временно и, както знаете, чуждото вино и сега е въ групата стоки съ забраненъ вносъ и 8) Прѣсна въ паметта Ви е борбата м. г. противъ увеличението акциза на виното и кашата и привилигираното положение, което се даваше на спиртното и бирено производство. Енергичната борба, която поведе и отстоя съюза, се увенча, както знаете, съ успѣхъ; тукъ съюзътъ спечели на лозарското съсловие около 140 милиона лева, а най-важното той доказа, че може да отстоява интереситѣ си. За всичкитѣ тия придобивки, нека си признаемъ, трѣбва да благодаримъ преди всичко на голѣмия авторитетъ, съ който се ползува съюза предъ властѣта и обществото, като представител на една мощна организация, която обединява голѣма частъ отъ населението въ страната и второ — на управителнитѣ съвети на съюза, които, ако и неподкрепени отъ лозаритѣ, сж имали присърдце интереситѣ на лозарското население и енергично и доблестно сж отстоявали неговитѣ интереси. Ако властѣта и обществото познаваха отблизо моралната и материалната сила на нашия съюзъ, последния нищо нѣмаше да впише за свой активъ въ петгодишното му анемично съществуване.

П. Г.

Нужно бѣше да направя тоя прегледъ на финансовата и морална мощъ на нашия съюзъ и постигнатото отъ него въ полза на лозарскитѣ интереси, за да можемъ ввички, като си припомнимъ миналото, да си дадемъ смѣтка за положението,

и за извършеното, и ако то ни задоволява, то да оставимъ да продължава и за напредъ съюза ни да води сжшия анемиченъ животъ, както до сега, съ тенденция на унищожение; ако ли то ни незадоволява, особено при преценяване на бждашето, което ни очаква и за което трѣбва да бждемъ готови да го посрещнемъ, то да дадемъ на съюза такава организация, която да задоволява напълно интереситѣ на лозаритѣ.

П. Г.

Въ началото азъ казахъ какви цели си е поставилъ съюза, казахъ и какво той до сега е направилъ за постигането имъ. Констатирахъ, че той доста много е направилъ въ сравнение подкрепата, която сме му дали. И действително докато всички ентузиазирани въ учредителното събрание обещавахме нашата материална подкрепа, виждаме, че такава слабо постъпва даже презъ едно охолно преживѣно отъ лозаритѣ време. Докато декларирахме, че ще подкрепимъ съюзното списание, ние нищо не направихме за него. Отъ около сто хиляди лозари само 2000 души го получаватъ, отъ които само 1300—1400 абонати си изплатили абонамента си.

Въ учредителното събрание, при приемане съюзния уставъ, много се говори за нѣкакви общи доставки и общи продажби. Това даде и кооперативната форма на съюза. Но какво виждаме? Въ продължение на цѣли петъ години (отъ учредяването на съюза до сега) дѣловия капиталъ едва е достигналъ до 84,550 лв. (1691 дѣла). Въ всичкитѣ почти отчети на управителнитѣ съвети ни се казваше „че поради съвършено малкия капиталъ, съюзътъ не е могаль нищо да направи въ областта на общитѣ доставки“, освенъ на два пжти доставка на синъ камъкъ отъ Земледѣлската банка, която по милость или съ цель за насърчение се е отказвала отъ своитѣ печалба за въ полза на съюза и последния можа да реализира печалба една година около 25,000 лв. и друга около 8,000 лева.

Отъ до тукъ казаното ние виждаме, че Българскитѣ лозари не сж обединени въ своя съюзъ, че тѣ стоятъ вънъ отъ него, че и малцината съзнателни колективни и индивидуални негови членове не му сж указали достатъчно морално и материална подкрепа. Всичко това е дало въ резултатъ слабата културна дейность на съюза и почти никаква материална такава, а това е станало причина съюза да остане

малко популяренъ между лозарското население въ страната. Действително, ако се съпостави постигнатото до сега отъ съюза въ охрана на лозарскитѣ интереси съ подкрепата, която му е била давана отъ българскитѣ лозари сдружени и несдружени, ще видимъ, че съюзътъ е направилъ твърде много. Това се дължи, както по-рано казахъ, отъ една страна на голѣмия мораленъ кредитъ, съ който се ползува съюза предъ властта и обществото, като представителъ на $\frac{1}{5}$ частъ отъ населението въ България, безъ да се подозира, че той обединява едва нѣкакви си 4—500 души въ целата страна и то не всичкитѣ съ достатъчна заинтересованостъ къмъ своя съюзъ и отъ друга—то се дължи на добросъвестната дейностъ на управителнитѣ съвети, редактори и редакционни комитети, които вмѣсто отчаяние, сж се укоражавали отъ благородната задача, която имъ е била възложена и съ присърдце и съ всевъзможни рискове доблестно сж отстоявали интереситѣ на българското лозарство тамъ дето е ставало нужда.

Лозарското население е най-интелегентната частъ отъ нашето селско население и като така, човѣкъ се запитва: защо това пренебрежение къмъ своитѣ професионални интереси? Могатъ да бждатъ много отговоритѣ на този въпросъ но споредъ мене единъ е който му отговаря право и най-вѣрно — той е: несполучливата форма, дадена на лозарския съюзъ. Съгласно устава той е и културно-просветна и кооперативна организация за общи доставки, обаче, така организирана, че никога да нѣма ония средства, които да ѝ позволяватъ да изпълни нито еднитѣ нито другитѣ, така широко поставени задачи.

Главния стимулъ за каквато и да е активна дейностъ е, както знаемъ, материалнитѣ средства. Безъ тѣхъ може да се има само пожелания, но не и реална работа. Съгласно устава (чл. 7) нашия съюзъ добива материалнитѣ си средства: а) отъ встъпителни членски вноски по 10 лв за индивидуалнитѣ членове и по 5 лв. за всѣки индивидуаленъ членуванъ чрезъ колективенъ членъ на съюза; б) отъ редовни членски вноски по 1 лв. на декарь лозе, притежавано отъ индивидуаленъ членъ и по 30 стотинки на декарь лозе притежавано отъ членъ; който членува на съюза чрезъ колективенъ членъ; в) отъ дѣловъ капиталъ по 50 лв всѣки дѣлъ — по единъ дѣлъ най-малко на всѣки членъ. Това сж източниците, на

материалнитѣ средства на съюза. Въ последния балансъ и сметка „загуби и печалби“ на 31.XII 1924 г., който току що ни се прочете, ние виждаме, че всичко отъ встъпителни вноски и отъ редовни вноски сж постъпили 5171 лв. и единъ дѣловъ капиталъ отъ 84550 л въ 1691 дѣлове. Това е при едно лозарско население съ около 600000 декари лозя. Този дѣловъ капиталъ, като съвършено недостатъченъ, понеже нищо не допринесе за целитѣ, за които е създаденъ, стои неизползуванъ и нѣкои отъ дружествата, колективни членове на съюза, настоятелно си го искатъ обратно. Ето Г-да материалнитѣ ни средства, съ които трѣбва да преследваме и постигнеме поставенитѣ широки задачи на съюза — повдигане икономическото състояние на лозаритѣ въ страната, модерно стопанствуване, предотвратяване на лозарски кризи, съставяне на лозарски винарски дружества, производителни, за общи доставки и продажби, културно-просветни, взаимно-усигурителни, кооперативни изби и пр. пр., създаване и урегулиране лозарския кредитъ, улесняване продажба и покупка на лозарски и винарски материали, даване професионални познания на членовеѣ си, закриляне членоветеѣ си отъ различни посегателства и рискове, на които сж изложени лозарскитѣ предприятия и пр. пр., Възможно ли е това? — Не!

Г-да

Преживенитѣ войни раздрусаха отъ основи народнитѣ стопанства и намалиха значително народнитѣ производства. И победители и победени се почувствуваха и морално и материално сразени. Тѣ захвърлиха оржжието и се наново мобилизираха, но не съ пушки, мечове и топове, а съ разумъ, наука, съзнание и физическа мощъ, за да набавятъ изгубеното и поправятъ повреденото. Тѣ обявиха обща мобилизация на всичкитѣ си културни, морални и физически сили и всѣки зароботи съ още по-голѣмо съзнание, енергия и добросъвестностъ за спасяване страната си отъ икономическо заробване. Отдѣлната личностъ чувствува колко е слаба въ случая нейната помощъ и тя прибегна да търси възможностъ да влѣе своята скромна помощъ въ голѣмия колективенъ ручей и ние виждаме духъ за сдружаване да обхваща всички слоеве на обществото. Благодарение отъ една страна на високо съзнатия патриотизъмъ у маситѣ, отъ друга — на съзнаването икономическитѣ професионални интереси, ние виждаме въ всичкитѣ народи,

повече и по малко културни, кооперативното дѣло да расте съ единъ усиленъ маршъ. Въ това отношение човѣчеството направи въ 5 - 6 години такъвъ гигански прогресъ, какъвто по пѣтя на спокойната еволюция то би го постигнало въ десетилѣтия, а може би и въ столѣтия. Позвикана отдѣлната личност да отстои съ цената на живота интереситѣ си и благого на отечеството си, тя прецени достойно своитѣ задължения къмъ колективитета и разбра правата и благата, които този колективитетъ би ѝ далъ и тя си подаде ржка за задружна работа. Ние вече виждаме отдѣлната личност, съ своята инакъ малка физическа и морална мощъ, сдружена въ производството, да се притивопоставя на едрия безпощаденъ капиталъ. Ако погледнемъ, даже у насъ, ще видимъ постигнатия голѣмъ приръстъ въ последнитѣ години на кооперативното ни дѣло. Ние виждаме че почти не остана съсловие, което да не се организира по начинъ най-удобенъ за естеството на съсловието. Дали това става отъ високъ патриотизъмъ или отъ грубъ егоизъмъ, е безразлично. Сдружението, каквото и да е то, носи за сдружилитѣ се морална и материална култура, стига това стдружение да не преследва задачи, противни на общата такава. И грубия професионенъ егоизъмъ е оправданъ въ случая. Следъ войнитѣ и победители и победени сключватъ своитѣ бюджети съ грамадни дефицити за покриването на които увеличаватъ облозитѣ безъ огледъ на податнитѣ сили на данъкоплатцитѣ и това съсловие бива най-обременено, което е неоргадизирано или дезорганизирано, та не може по законенъ пѣтъ да отстои правата си, като съсловие на граждани съ еднакви права.

Причинитѣ, които дадоха такъвъ тласкъ на кооперативната мисль следъ войнитѣ, родиха и нашия лозарски съюзъ. Той, обаче, по споменати и неспоменати причини не успѣ. Докато всички други организации еволираха съ единъ усиленъ темпъ, нашата организация проспа това хубаво врсме и трѣбва тепърва да заработи още по-усилено за да спечели изгубеното. За да може това да стане, азъ мисля, че се налага още въ настоящия V лозарски конгресъ да реформираме нашия съюзъ, като му дадемъ такава форма на сдружение, при която той да може да задоволи назрѣлитѣ нужди на родното ни лозарство. А какви сж тия нужди? Тѣ сж много и твърде разнообразни, които можемъ да ги сведемъ въ: *културно из-*

дигане на лозаритѣ като членове на една професионална организация и икономическото имъ засилване въ широка смисълъ на думата.

Така поставенъ въпроса, нашия съюзъ трѣбва да е една мощна организация, съ задача да даде културно-професионална просвета и икономическа мощъ на членоветѣ си; съ други думи той трѣбва да бжде една културно-просвѣтна, професионално-икономическа организация. За тази цель съюза трѣбва да представлява отъ себе си: 1) Онзи културенъ центъръ на просвета и професионално съзнание, който да обезпечи модернизирането на лозарството и винарството, да запази интереситѣ на лозаритѣ по законенъ пжтъ отъ посягателствата отъ дето и да идватъ тѣ и 2) Оная икономическа организация, която чрезъ задружна преработка и продажба на лозарскитѣ произведения да създаде ония материални блага на лозаря, които му биха обезпечили едно завидно икономическо състояние, потъвало до сега въ дълбокитѣ джебове на хора чужди на нашето съсловие. Така сведени задачитѣ на лозарския съюзъ азъ мисля, че неговата организация трѣбва да бжде по друга.

При приемане устава на Съюза, учредителитѣ му, въ желанието си да обхванатъ въ грижитѣ на съюза всичкитѣ нужди на лозаря, предвидѣха да бжде той кооперативенъ. Вижда се, обаче, че при усиления развой на кооперативното дѣло у насъ и въ областъта на винарството (до сега има основани 24—25 винарски кооперации) той не ще може да обхване и изиграе и тая голѣма роля — да дерижира материалнитѣ интереси — личнитѣ капитали на лозаритѣ, групирани се въ лозарско-винарски кооперации. Освенъ това, една аномалия, която сигурно би се изразила въ сериозна пречка за развоя на лозарско-винарскитѣ кооперации, е да се направлява стопанската дѣйность на кооперациитѣ по предписанията на днешния уставъ на съюза, т. е. отъ делегати на кооперации, отъ делегати на просветни дружества и отъ отдѣлни индивидуални членове. Азъ мисля, че материалнитѣ интереси на лозаритѣ трѣбва да се направляватъ отъ хора силно заинтересовани въ тѣхъ — това сж самитѣ кооперации, а не просветни дружества и отдѣлни лозари. Кооператоритѣ, обаче, като лозари иматъ общи професио-

нални интереси съ другитѣ некооперирани се лозари и съюза на лозаритѣ ще отстоява тия общи професионални интереси и затова тѣ трѣбва да бждатъ чрезъ кооперациитѣ си членове на съюза.

Лозарския съборъ, състоялъ се презъ м. септември м. г. въ гр. Плѣвнѣ, въ преценка живота на Съюза и сегашното му положение, взе въ тази смисълъ резолюция, която би трѣбвало да имаме предвидъ (чети резолюцията).

И така, Съюзътъ на лозаритѣ въ България трѣбва да престане да съществува въ тази си форма, като кооперативна организация и да се превърне въ *професионална-икономическа организация*.

Тази организация, наречена „Съюзъ на лозаритѣ въ България“ трѣбва да си постави за най-близка целъ да обедини въ себе си всички сдружени и несдружени лозари въ страната, да се грижи за тѣхното културно и икономическо издигане. Това ще се постигне като:

а) *Организира лозаритѣ въ лозарско-винарски производителни кооперации и кооперативни централи*. Това трѣбва да е една отъ първитѣ грижи на съюза. Съ систематична умѣла работа и подкрепа съюзътъ трѣбва да се старае въ скоро време да създаде производителни кооперации въ всѣки лозарски пунктъ, кждѣто се произвежда най-малко 100—200,000 кгр. грозде или тамъ, кждѣто има 300 — 400 декара лозя. Излишно е тукъ, особено предъ Васъ, да доказвамъ ползитѣ отъ тия кооперации и то сега, когато имаме вече 24 — 25 такива, които отлично функциониратъ. Ще се спра само да кажа, че основаването на такива кооперации до сега не бѣше лесна работа. За стореното въ тази областъ трѣбва много да се благодари на инициаторитѣ и уредниците на тия кооперации. За напредъ, обаче, това по-лесно ще се удава, защото имаме вече такива кооперации, които ще ни служатъ като опорна точка въ пропагандата; още повече, че кредитнитѣ кооперативни институти съ готовность даватъ материалната си подкрепа на подобни начинания; освенъ това и сегашното правителство въ лицето на г. Министра на Финанситѣ обеща, па и което друго и да било правителство би дало щедрата си подкрепа на едно такова дѣло.

Тия кооперации, съществуващи и новоосновани, съюзътъ да обедини на първо време въ една, а по късно въ повече

Кооперативни централи или съюзи. Тия кооперативни лозарски-винарски централи ще организиратъ пазаря на лозовитѣ продукти. За тази целъ ще откриватъ и подържатъ въ по-многолюднитѣ градове и важни ж. п. гари общи складове за вина и ракии, ще откриятъ и поддържатъ питейни заведения подъ всевъзможни условия; ще се стрематъ да създадатъ типове вина; ще кредитиратъ направо или посредствено лозарско-винарскитѣ кооперации респективно лозаритѣ кооператори. Съ това ще се постигне: 1) значително намаление разноснитѣ по производството на виното; 2) премахване на фалшификацията въ кооперативнитѣ производства; 3) припечелване отъ производителя разликата между коштуемата и продажната цена, която сега остава у посредника търговецъ, който я увеличава често до 200%; 4) ще се предложатъ направо на консоматора чисти произведения на несравнено по-ниски цени, което ще задоволи и по цена и качество консоматора, ще се направятъ тия произведения достояние до широкитѣ маси, ще се увеличи, значи, консомацията на чиститѣ вина и ракии и ще се намали, ако не изгони отъ пазаря, консомацията на бирата и фабричния спиртъ; ще се даде навремененъ и поносимъ кредитъ на лозаря; ще се уредатъ дестилации и пр. за приготвяне на финни питиета; ще се доставятъ на възможнитѣ ниски цени потребнитѣ въ лозарството орждия, машини, сѣдове и материали; ще се търси и намира пазаръ за гроздето въ прѣсно и изсушено състояние и пр. пр. облаги, които безъ коопериране на лозаритѣ и синдикирането имъ въ кооперативна централа е невъзможно да се получатъ.

б) Тамъ дето още нѣма условия за организиране на лозаритѣ въ лозарски-винарски кооперации, съюза на лозаритѣ въ България ще ги организира въ културно-просветни дружества. Чрезъ тия дружества съюзътъ ще буди здравата лозарска мисль; ще прѣска знания по лозарската наука и техника; ще изучава нуждитѣ на лозарството и ще се стреми да ги удовлетворява. Тия дружества ще бждатъ предтеча на лозарскитѣ винарски кооперации, защото тѣ ще развиятъ между лозаритѣ духъ на общность, на взаимно довѣрие, взаимно подпомагане и пр. добродетели, присъщи на по-висока култура. Освенъ това, културно-просветнитѣ дружества твърде много ще допринесатъ за преследване на фалшификацията и

за благоприятното разрешение на маса мѣстни (локални) въпроси, интересующи поминъка на членоветѣ имъ лозари.

в) Тамъ пъкъ, където липсватъ условия и за културно-просветни дружества съюзътъ на лозаритѣ въ България ще привлече къмъ себе си по-буднитѣ лозари, чрезъ които ще работи за създаване условия за сдружаване на мѣстнитѣ лозари въ каквато и да би било форма сдружаване.

По този начинъ, азъ вѣрвамъ, при една усърдна и постоянна работа съюзътъ, въ продължение само на нѣколко години, ще обедини всички лозари въ страната като свои индивидуални членове или такива, членувани чрезъ колективни членове.

г) Лозарството въ страната ни има нужда още отъ напътване и поощрение. Съ тази задача се е нагърбило Министерството на Земледѣлието. Съюзътъ въ това отношение ще съгласува своята дейность съ тази на Министерството и тѣзи два института ще се подпомагатъ и допълнятъ.

Съюзътъ на лозаритѣ въ България трѣбва да си постави още за целъ:

д) Да даде правилна насока на лозарството и винарството въ страната. Отъ както филоксерате унищожи нашитѣ лозя и се тури начало на новото лозарство и до сега ние още не сме налучили правия пжтъ на нашето лозарство. Независимо отъ грешкитѣ, които продължаватъ да се правятъ, както при възобновяването на лозята така и въ тѣхното отгледване, ние още не можемъ да опредѣлимъ направлението, което трѣбва да дадемъ на лозарството. Въ нашитѣ села се сѣдятъ лозя безъ огледъ на сортове, на условия и на бждаще. Достатъчно то да е лоза, та не е важно подхожда ли сорта ѝ за даденитѣ климатически, икономични и пазарни условия. Ние, ползувайки се отъ миналото и грешкитѣ на по-старитѣ лозарски страни, и като имаме предвидъ направеното до сега у насъ въ областъта на новото лозарство, трѣбва ясно и категорично да разрешимъ въпроса до сежно сортоветѣ лози, които трѣбва да отгледваме при специфичнитѣ за тѣхъ условия въ разнитѣ части на стрената. Ние можемъ наполовина да намалимъ разноснитѣ по обработката на лозята и съ това да поефтинимъ продукта, за да бжде той достъпенъ и за най-бедната класа. Ние твърдимъ, че сме лозарска-винарска страна, но вмѣсто да усъвършен-

стнуваме съществуващите при старото лозарство типове вина, ние ги развалихме и не се мъчимъ да ги създадемъ, защото това нито е по-силитъ на отдѣлния винаръ, нито е възможно, нито пъкъ е желателно да се извърши това отъ него. Тукъ трѣбва да работи една организация, която обхваща въ грижитъ си всичкитъ части на страната — това е лозарския съюзъ. И така ние лозарствуваме и винарствуваме безъ огледъ на бъдащото. Нашитъ лозя ставатъ скъпи и при една срѣдна реколта тѣ едва се рентиратъ. Твърде много би могло да се направи отъ страна на съюза, за да се има по-ефтинъ, афентиченъ и здравъ материалъ съ подходящи за отдѣлнитъ мѣстности сортове грозда.

е) *Преследване фалшификацията на лозовитъ продукти.* Всички знаемъ, че фалшификацията на гроздовитъ продукти е най-голтмото зло за губене пазаря на тия продукти. Могатъ да се създаватъ колкото щете строги закони противъ фалшификаторитъ, поради естеството на работата, Властѣта ще бжде безсилна да издири и се справи съ тѣхъ, ако нѣма заинтересована организация съ повсемѣстни представителства, която да приложи закона. Тукъ съюзътъ, чрезъ своитъ колективни и индивидуални членове, отлично би изпълнилъ тази задача.

ж) *Борба съ кампанията противъ употреблението на виното.* Въ Америка се забрани употреблението на алкохола. Това бѣше продиктувано отъ безмѣрното употребление, подъ разни форми, на изкуствения алкохолъ отъ страна на емигриралото тамъ работничество, което при щедро платения трудъ неможеше да тури граница въ употреблението на този изкуственъ алкохолъ, който пораждаше пиянството и разстройваше здравето на слабо културнитъ маси. Въ резултатъ на това се явяваше намаление на индустриалното производство и увеличение на престѣпността. Американцитъ, като културегери въ всички чловѣколюбиви прояви, и тукъ незакъснѣха да образуватъ мисии, подкрепяни отъ държавата и отъ разни религиозни дружества и фондове, които да водятъ въ свѣта борба противъ алкохола. Доларитъ на тия мисии достигнаха и до България и ние виждаме че и у насъ се явиха въздържатели, които облепватъ стениитъ изъ улицитъ съ всевъзможни афиши противъ алкохока. Не би се намерилъ, вѣрвамъ, нито единъ измежду насъ, който да се

яви отчаянъ противникъ на тази идея, ако тя се преследваше съ пълно разбиране на въпроса и отъ пропити съ истинска добросъвестностъ агенти. За голѣмо съжаление, обаче, трѣбва да се признае, че тѣзи хора, нѣкои отъ тѣхъ съ съмнително въздържане отъ алкохола, сж на погрешенъ пътъ Тѣ, плащани щедро, отождествяватъ употреблението и то прекомѣрно на фабричния алкохолъ съ умереното пиене на чистото натурално българско вино и ракия. Не всички сме противъ пиянството, което носи злини и на лозарството и на винарството, но сме за умереното употреблението на чистото натурално вино и ракии. Тия агенти биха били добри наши сподвижници противъ фалшификацията на гроздовитѣ продукти, ако не бѣха догматици въ преследването на виното и ракията. Колкото и маловаженъ да се вижда на мнозина този въпросъ, той заслужава нашето внимание и ние трѣбва да се справимъ съ него, за да не бждемъ изненадани единъ день съ погрешното му разрешение отъ високото мѣсто. Не трѣбва въ случая да ни окурожава обстоятелството, че употреблението на виното у насъ е свързано съ маса религиозни обряди и традиционни обичаи. Този въпросъ най-успѣшно би се третиралъ и благоприятно разрешилъ отъ съюза, който своевременно трѣбва да проучи приготвлението на безалкохолното вино, да го внесе въ винарската техника и чрезъ него да могатъ да се измѣстятъ отъ употребление всевъзможнитѣ лимонади, сайдери и пр. хладки питиета, приготвени по химическо-индустриаленъ начинъ отъ разни материали, които често разтroyватъ човѣшкия организъмъ.

з) *Дружества за експортъ на прѣсно и сушено грозде.* Не сж само виното и ракията формата подъ която гроздето може се поднесе на консоматора. Вие знаете, че нашитѣ десертни грозда, поради своитѣ високи качества, дарени имъ отъ климатическитѣ условия могатъ да заслужатъ мѣсто въ най-взискателния пазаръ било въ прѣсно, било въ сухо състояние. Ние имаме близки и сигурни пазари, нужно е да ги потърсимъ а завладѣемъ. За това, обаче, се иска умѣние въ приготвление, опаковка, па и самата работа не е по силитѣ на отдѣлнитѣ лозари. Съюзътъ успѣшно би извършилъ тази работа, като организира лозаритѣ въ дружества за обща продажба на грозде и тия дружества, федерирани или обединени подъ лозарско-винарската кооперативна централа, да изнасятъ произ-

веденията си. Азъ имахъ случаи да видя една подобна организация въ Италия, която е създала небивало благоденствие на своитѣ членове въ цѣла провинцията.

и) *Защита интереситѣ на лозаритѣ.*

Казахъ по напредъ, че следъ войнитѣ настѣпиха особени икономически условия за държавитѣ, че тѣ, за да превъзможнатъ голѣмитѣ държавни нужди, трупатъ непосилни данъци на поданицитѣ си. Нашата държава върви по сѣщия пѣтъ. Тя облага и най-много тия съсловия, които неорганизираны пренасятъ мълкомъ тия облагания. Организиранитѣ съсловия, като такива отъ добри граждани, излизатъ и доказватъ на облагателитѣ колко е тѣхната податна способностъ, отстояватъ това и сполучватъ да добиятъ облогъ, който може да се носи безъ да страда тѣхното производство. Други пъкъ, ако и неорганизираны, но владеющи голѣмия капиталъ, разпредѣленъ въ малко рѣще, постигатъ що желаятъ по другъ околенъ пѣтъ, каквито сѣ акционеритѣ на спиртнитѣ и бирени фабрики. Лозарския съюзъ ще следи и брани интереситѣ на лозаритѣ и винаритѣ. Той смело и достойно ще отстоява тѣхнитѣ права и съ своята мощъ ще респектира по законенъ пѣтъ домогванията противъ тѣхнитѣ интереси, отдето и да идватъ тѣ. Ланшния случай—парирание непосилния акцизъ—ни укуражава. Той ни доказва, че отстояването на една права кауза се увенчава съ успѣхъ. Далечъ съмъ отъ мисълта, че съюзътъ трѣбва да ни служи за броня противъ облагането съ данъци. Не! ние лозаритѣ, като добри граждани, трѣбва да дадемъ на държавата максимумъ това, което можемъ да дадемъ, но то трѣбва да бжде въ размѣри такива, че да не попречи на нашето производство. Съюзътъ въ подобни случаи ще издигне мощния си гласъ, за да бжде чутъ и ще каже кои сходни производства какво могатъ да дадатъ, та нѣма да имаме ланшния случай да се поставя биренето и спиртното производство въ едно много привлигеровано положение въ ущърбъ на лозарството. Нека се има предъ видъ че се наново замислюва увеличението на акциза („Свободна речъ“ брой 222), и че ние трѣбва да бждемъ стегнато организирани, за да запазимъ по законенъ пѣтъ нашитѣ интереси. Не само въ подобни случаи съюзътъ ще брани интереситѣ на лозаритѣ. Маса наши интереси се сблъскаватъ съ интереситѣ на други съсловия и понеже принципътъ: „борба за съществуване“ не

познава етика, то този ще бжде сразенъ въ борбата, който не може да я издържи до край, а такава борба може да се води успешно само отъ единъ мощенъ съюзъ.

к) Съюзътъ ще може да даде масово просвета на лозарското население въ страната, като чрезъ свои специалисти и техници съ помощи и премии урежда научни конференции, популярни курсове, сказки, изложби, конкурси, екскурзии и пр. Тукъ той ще съгласува дейността си съ тази на Министерството на земледѣлието за по-ефикасни резултати.

л) *Органъ на съюза и лозарска-винарска литература.* За прѣскане просвета и техника между членоветъ на съюза и лозарското население, както и за изнисане за обсъждане и разрешение на многото актуелни въпроси по лозарството и винарството и за отстояване правата и защита интереситъ на лозарското население, съюзътъ ще издава свои органъ и отдѣлна лозарска-винарска литература. За тази целъ ще има назначени редактори или редакционни комитети. Чрезъ органа на съюза членоветъ му ще могатъ да обобщаватъ мнения и идеи и това твърде много ще допринесе за закрепване съюзния животъ и за улеснение на неговата задача.

м) *Фондъ посмъртна каса.* При съюза ще се уреди „Фондъ за посмъртна каса“, който ще се управлява по специаленъ правилникъ, споредъ който всѣки абонатъ на съюзния органъ ще се счита за осигуренъ въ случай на смъртъ. Премии за тази осигуровка нѣма да се плащатъ. Тѣ ще съставляватъ частъ отъ абонамента на списанието. Лозарския съборъ, станалъ презъ м. септември м. г. въ Плъвенъ се произнесе въ полза на това мероприятие, което цели да осигури дребнитъ бедни лозари, членове на съюза.

П. Г.

Всички тия задачи, които съюзътъ ще си постави само тогава ще могатъ да намерятъ своето разрешение, когато вие, представляванитъ отъ васъ лозари и несдруженитъ още такива и всички се проникнемъ отъ съзнанието за необходимостта да заработимъ най-усърдно за постигане целитъ на съюза.

Освенъ това всичко казано до тука и изнесено въ предложения Ви проекто-уставъ (кн. 1 „Лозар. Прегледъ“, 25 г.) би останало само благопожелания, ако съюза се остави безъ нужнитъ материални средства, както е било до сега.

Отъ проекто устава за „Съюза на Лозаритѣ въ България“ Вие виждате, че се предвижда материалнитѣ си средства съюзътъ да добива: а) отъ членски вноски, опредѣляни ежегодно отъ конгреса; б) отъ съюзни издания и в) отъ помощи, дарения и завещания. Най-надежния источникъ въ случая е членския вносъ, който не се опредѣля въ устава, а ежегодно отъ конгреса. Неговия размѣръ следователно е подвиженъ и ще зависи отъ средствата, съ които разполагатъ колективнитѣ членове, отъ икономическото състояние, респективно реколтата на лозята за дадена година, на индивидуалнитѣ членове лозари. Не се съмняваме, че членоветѣ на съюза колективни и индивидуални, пропити отъ искреното желание за преуспѣване на съюза, като премѣрватъ силитѣ си и като иматъ предвидъ нуждитѣ на съюза за постигане задачитѣ му презъ дадена година, ще бждатъ по-щедри при опредѣляне размѣритѣ на членскитѣ вноски и че членоветѣ колективни и индивидуални ще бждатъ редовни въ изплащането имъ, защото постигане целитѣ на съюза напълно се обслavia отъ материалнитѣ средства, съ които той ще разполага; толкова повече, както се знае, че безъ постояннень плащанъ персоналъ: секретарь, редактори, инспектори, специалисти, инструктори и пр. които да бродятъ между лозарското население да прѣскаатъ лозарски знания, духъ на сдружение и да даватъ на самото мѣсто упжтвания по организиране на дружества и пр. целитѣ на съюза ще останатъ само пожелания.

Първото нѣщо, което трѣбва да имаме, то е едно плащано лице за секретарь, който да даде душа на съюза. Той ще направлява живота му. Безъ такова отговорно лице за първо време, а по-късно и безъ отдѣлни редактори, инструктори, специалисти и пр. каквато щемъ форма да даваме на съюза, неговата дейность ще бжде безъ значителни реални резултати.

Второ нѣщо, което трѣбва да направимъ, то е лозаритѣ, въ мѣста, където нѣма лозарски дружества и лозарски винарски кооперации, да побързатъ и избератъ изпомежду си лица, които да бждатъ връзката между лозаритѣ и съюза. Чрѣзъ тѣхъ съюзътъ ще дава на р е ж д а н и я т а си при случаи водене борба и пр., тѣ ще събиратъ и внасятъ членскитѣ вноски и абонамента на съюзния органъ, тѣ ще

бждатъ про агандаторитѣ и инициаторитѣ за сдружаване на съселянитѣ имъ или съгражданитѣ имъ лозари. Безъ подобна връзка несдруженитѣ лозари ще бждатъ откъснати отъ съюза и той не ще може да следи отъ близо нуждитѣ на несдруженитѣ лозари.

П. Г.

Далечъ съмъ отъ мисълта, че съмъ исчерпалъ този голѣмъ въпросъ. Азъ ще бжда много доволенъ ако съмъ успѣлъ да набележа въ едри щрехи целитѣ и задачитѣ на ново-проектирания съюзъ и пжтя, по който тѣ биха се постигнали. Вѣрвамъ, че вие въ разискванията си ще допълните мислитѣ ми. Апелирамъ къмъ сплотеностъ и искренна, щедра, морална и материална подкрепа на дѣлото, което ще създаде щастие и благоденствие на една грамадна частъ отъ нашето население.

П. Теодоровъ

Разнитѣ сортове грозда

(Продължение отъ кн. 9—10).

Отъ бѣлитѣ грозда наблюдения имамъ върху *бѣлия мискетъ*. Това е най-любимия ми сортъ отъ всички, които имамъ. Отъ него приготвявамъ вино съ чудесенъ златистъ цвѣтъ. Главно за неговата арома надъ всички останали. Може да мине и като дисертенъ сортъ. Отъ нашитѣ лозари не е добре оцененъ. Всички се оплакватъ, че изресява и не е родовитъ и още, че само отъ него неможе да се приготвява трайно вино. Че изресява е вѣрно, но сжщо е вѣрно, че тоя сортъ не е добре изученъ. Той е буйно разтящъ сортъ и като всяки такива изресява, понеже лоза, която се стреми да прави повече дървесина, неможе да отхрани плода и той безвреме окапва. Сжщото нѣщо и съ мавруда, памида, гарвана, говедината и редъ други буйноразстящи сортове. Протовъ изресяването се писа толкова много въ разнитѣ списания и книжки по лозарството, че е излишно да ги повтарямъ тукъ. Ще спомена само, че отъ взетитѣ отъ мене мѣрки противъ изресяването, получихъ отлични резултати. Отъ единъ естествено рехкавъ гроздь, какъвто е тоя на мискета, каквото и да се прави, неможе да се създаде гроздь съ сбити

зърна, какъвто е на гъмзата, червения мискетъ, разлинга, памида и пр., нито е нуждно, защото не можемъ се после отърва отъ гниене, но да се докара до тамъ да се получаватъ сръдно отъ главина 3 кгр. грозде е възможно, или на декарь годишно 1500 кгр. Имало е години, когато отъ единъ декарь да се получи и 2000 кгр. грозде, но такива години са рѣдки, нито сж желателни.

Другитѣ добри качества на бѣлия мискетъ сж : голѣмия процентъ на захарь. При най-неблаоприятни години достига 20%, а при добри години се качва до 24%; рано здрѣе; съ това се избѣгватъ раннитѣ есенни дъждове. Макаръ и съ дебела кожица и рѣдки зърна, тѣзи последнитѣ пакъ загниватъ, но само кожицата, а зърното извѣтре е здраво. Това е така нареченото благородно гниене, когато гъмзата и всички сортове съ тънка кожица и сбити зърна последнитѣ се пукатъ, сокътъ изтича и цѣлия гроздъ се обръща на плесень. Киселина съдържа 6%. Много съдържа танинъ и ако се остави мжстѣта да ври дълго време съ прѣщината, виното добива по-ароматиченъ, но трѣпчивъ вкусъ, който се отстранява чрезъ често бистрене. Най-пригодната за него резитба съ кордонната. При чеповата се засѣнчва и изресява. Трѣбва да се много внимава при вързването да не се зашумятъ и притискатъ гроздовитѣ, защото всички зърна ще изкапятъ. Къмъ пероноспората е чувствителенъ. Отъ 100 кила гоозде се получаватъ безъ пресуване 65 lt. вино и 35 кгр. джибри. Да не се забравя, че той е само съ женски цвѣтове, та е добре да бжде посаденъ между лози съ пълни цвѣтове. Мармалада отъ мискетъ има хубавъ жълтопротокаленъ цвѣтъ и сладъкъ вкусъ. Най-после и ракията отъ джибри тѣ му има ароматъ на мискета и е по-вкусна отъ другитѣ.

Колкото се отнася до въпроса, че не ставало вино само отъ мискетъ, не е вѣрно. Наистина, че съдържа малко киселина, но тя може се прибави и поради голѣмия % джбилна киселина (тининъ) виното се лесно бистри и е трайно. Имаме вино мискетово 4-годишно и не се е развалило. Най-после, който желае, за по сигурно, нищо не му пречи да го смѣси съ други бѣли грозда, богати на киселина.

Поради изброенитѣ му горе ценни качества, бѣлия мискетъ заслужава широко разпространение за правене финни бѣли вина и като типиченъ сортъ въ нѣкои мѣста.

Ризлингъ. Това е сортъ, отъ който се приготвяватъ най-деликатни и финни вина. Тѣ си иматъ една специфична арома, която не стои по долу отъ тази на мискета, но затова пъкъ и нѣма сортъ по-неженъ отъ него. Той иска специални грижи.

Той е сортъ слаборастящъ, съ малки набити грозда, които на една главина достигатъ до 15—20, но на декарь рѣдко надминаватъ 1200 кгр., срѣдно 800—900 кгр.

Добри качества: високъ $\%$ на захаръ, достига до 24; въ слаби години 16—17 $\%$; киселина 5 $\%$, рано зрѣе; дава най-силно и ароматично вино; устойчивъ е на переноспирата.

Като недостатъци трѣбва да споменемъ: слаба родовитостъ; не се подава на никаква резитба. Каквато резитба и да се приложи, той я отхвърля; чепове не търпи, напуска ги и избива отъ главината; много лесно се изтощава. Отъ 100 кгр. грозде се добива, безъ пресуване 45 кила вино и 55 к. джибри. Разположено е къмъ гниене. Интересното е, че до гдето гледаме гроздето здраво и чисто, следъ два дни всичкото грозде може да почернѣе — загнива и ако не се обере веднага, всичко се обръща на мухълъ.

Въ първитѣ години виното му много страдаше отъ „провлачностъ“. Има 10 години какъ тази болестъ не съмъ забележалъ, която много мжно се цери.

При всичкитѣ му недостатъци, заради особенитѣ достойнства, заслужава да се развѣжда, макаръ и въ не такъв голѣмъ размѣръ, като бѣлия мискетъ.

Отъ другитѣ бѣли грозда заслужава внимание *Кокоркото*. И той е буйнорастящъ сортъ, но не колкото мискета. Гроздето му е бѣло—чисто прозрачно, съ малко семе, дава повече сокъ, отколкото джибри, много е родовитъ, гроздовитѣ му сж рехави, затова и не гние лесно. Мжстѣта му съдържа захаръ 20—22 $\%$, киселината му несъмъ мѣрилъ, Изглежда да е нормална. Виното му добива златожълтъ цвѣтъ и има приятенъ ароматъ. Вирѣе на всѣкаква подложка и ражда ежегодно — достига на декарь до 1500 кгр.; не изресява. Съвсено съ бѣлия мискетъ дава ароматично вино. Расте правилно, подава се на всѣкаква резитба, но при чековата по-добре вирѣе, кордонната го лесно изтощава.

Това сж три ценни сорта, които смело мога да препоръчвамъ за приготовление на финни бѣли и златожълти вина. Удовлетворяватъ на повечето отъ условията, нуждни за едно добро експлоатиране. Най-важни отъ които сж: бунъ растежъ, голѣмъ процентъ захаръ и изобилна родovitost. Може да има и други още по-ценни сортове, но азъ пиша за тѣзи, върху които съмъ правилъ наблюдения и опити.

Дисертни грозда

Цѣли табли отъ дисертни грозда нѣмамъ, но отъ ония, които имамъ въ смѣсената табла, най-добри резултати съмъ получилъ отъ бѣлата и черна резекия, фоча, розова резекия. каджнъ пармакъ и синя бодила. Най лоши отъ: телки-куйрукъ, безъ семе, кече-мемеси, чаушъ и смедеревка.

Отглеждането на дисертнитѣ грозда изисква особени грижи и наблюдения. При неумѣло използване много лесно се изтощаватъ. Тѣ ще бждатъ предметъ на една друга статия.

Въпроси и отговори.

Въпросъ 1. Моля редакцията да ми отговори има ли разлика между сортоветѣ „Афузали“ и „Бейрутъ“. Презъ м. г. на лозарската изложба въ Плѣвень изложихъ грозде отъ сорта „Афузали“ и въ публикувания списъкъ на журито е показано, че съмъ изложилъ „Бейрутъ“.

Съ почитъ *Иванъ Филковъ.*

1. II. 1925 г. Лѣсковецъ.

Отговоръ.

Преди известно време въ Франция е било изпратено грозде отъ единъ Мало-Азиятски сортъ, което се е харесало твърде много на французкитѣ лозари заради приятния му желто-кехлибаренъ цвѣтъ, голѣмитѣ гроздове и едритѣ му зърна. Това грозде французитѣ нарекли „Датие де Бейрутъ“ (Бейрутски фурми). На следната година французкия консулъ е изпратилъ прѣчки отъ въпросния сортъ, за да бжде размноженъ. „Датие де Бейрутъ“ е билъ размноженъ доста

много и когато на времето се внасяше присаденъ лозовъ материалъ отъ Франция въ България, внесе се този сортъ като нѣщо много ценно и съвсемъ ново. Указа се после, че този новъ сортъ, действително цененъ, не е нищо друго, освенъ нашия десертенъ сортъ Афузъ Асми, който, освенъ въ България, е разпространенъ въ Гърция и въ Европейска, а особено въ Мало-Азиатска Турция. Погрешно е следователно да се прави разлика между „Афузъ Али“ и „Датие де Бейрутъ“, защото това е единъ и сжщъ сортъ.

Б.

Въпросъ 2.

Моля почитаемата редакция да ми отговори на следнитѣ въпроси: 1) Кои сж причинитѣ щото нашенската лоза облагородена върху бѣлъ отелъ дава зряло грозде тогава, когато въ американскитѣ нѣма още шаръ; 2) Препоръчително ли е да се оставя смачканото грозде да ври вънъ отъ избата — на слънце?

Съ почитъ: *В. Първановъ.*

13. I. 1925 г. с Букьовци.

Отговоръ 2.

Преди всичко „бѣлъ отелъ“ нѣма. Вѣроятно се касае за сорта „Хибридъ Франкъ“. Подложката указва влияние върху присадника по отношение узрѣването на плода. Такава голѣма разлика отъ 2 — 3 седмици, обаче, не може да се явява.

Кипенето на виното не бива да става на вънъ — на слънце, защото презъ деня става много горещо, а нощемъ много студено. Алкоолнитѣ ферменти се развиватъ най-добре между 20 и 28° С. Когато температурата въ ферментуещата маса се понижи или увеличи подъ или надъ казанитѣ граници, това се отразява върху развитието на ферментитѣ, следователно и върху самото вино.

Б.

Въпросъ 3.

Съ настоящето си моля почитаемата редакция да ми обясни следното: Лоза била тя подложка или калемъ на която сърцевината (мошека) е черенъ, желтъ или другояче размѣтенъ. може ли да бжде здравъ? Изобщо по какво се познава здравитѣ отъ не здравитѣ калеми! Какъвъ изгледъ да иматъ здравитѣ присадници.

Съ почитъ *Георги Павловъ.*

с. Букьовци.

Отговоръ 3.

Пръчки съ тъмна сърцевина не винаги сж лоши, особено ако сж присадени. Здравитъ присадници трѣбва да иматъ по-възможность по-малка сърцевина, да сж чисти отъ каквито и да било петна и рани, да иматъ типичния на сорта цвѣтъ и твърда дървесина. Вжтрешността на пжпкитѣ трѣбва да е съ зеленикъвъ цвѣтъ и влагалището имъ да е свежо.

Б.

Въпросъ 4.

1. Известно е на редакцията, че миналата година имаше масово загниване на гроздето, което се унищожи почти всичко. Моля да ни се отговори, какво трѣбва да се направи още въ началото на пролѣтъта и презъ лѣтото, преди да се появи и когато се появи това загниване?

2. Пушенето съ сѣренъ прахъ на лозитѣ за какви болести се употрѣбява и какъ се пуши лозето?

гр. Бѣла.

Съ почить: *Братя Джонови.***Отговоръ 4.**

„Загниването“ на гроздето презъ миналата година се дължи на переноспората, бѣлото гниене и особено на сивата плесень (*Butritis cinerea*)

За да се ограничи или отстрани появата на споменатитѣ болести, нужно е:

а) по-често и своезременно пръскане лозитѣ съ бардолозовъ разтворъ,

б) умѣло филизене,

в) отстраняване на най-долнитѣ листа на пръчкитѣ десетина дена преди гроздобера, съ цель да се улесни провѣтряването на гроздето и излагането му на слънцето.

Прашенето на лозитѣ съ сѣренъ прахъ е най-доброто и сигурно средство противъ болестъта опдиумъ (пепель, кюллемѣ). Самото прашене нѣкжде извършватъ съ торбички отъ зебло, въ които се поставя сѣрата и съ една по-дебела пръчка се потупва отвжтре торбичката, за да излиза сѣрния прахъ. Много по-добри сж духалцата за сѣра, а най-добри — грѣбнитѣ машини за сѣренъ прахъ.

Прашенето съ сѣренъ прахъ се предприема, само ако болестъта се появи,

Б.

5

Въпросъ 5.

Имамъ около 1,000 (хилядо) литри вино отъ реколта 1924 год. Виното на вкусъ и ренгъ е хубаво, но има едно въ него, провлича се като конецъ, като вземемъ да го изливаме изъ тънко. Това го отдавамъ да е отъ самото грозде, понеже годината беше дъждовна, вследствие на което и гроздето почти наполовинъ гнило. Моля отговорете съ какво би се поправило въпросното вино?

Съ поздравъ: *Василь В. Славчевъ.*

с. Стражица, 11.И.1925 год.

Отговоръ 5.

Виното ви страда отъ провлачностъ, защото е приготвено отъ загнило и незозрѣло грозде.

За излекуването му опитайте следното:

Преточете виното въ чиста и добре опушена съ сѣренъ димъ бѣчва. Претакането да стане въ присѣтствието на въздуха, като се гледа виното да се налива отъ по-високо, за да се разбие. Следъ претакането прибавете въ виното по 15—20 гр. чистъ танинъ на всѣки 100 lt. и по 15 гр. калиевъ метабисулфитъ.

Танинътъ да бжде съвсемъ чистъ; ще го купите отъ нѣкоя дрогерия или аптека. Опредѣленото количество танинъ се разтваря въ чистъ рафиниранъ спиртъ.

Метабисулфита се поставя въ една платнена торбичка, която се свързва съ едно канапче, спуща се презъ враната до средата на виното и другия край на канапчето се привързва о забито до враната гвоздейче.

Следъ 15—20 дена виното се претака въ друга бѣчва, като едновременно съ това се и избистри съ желатинъ или бѣлткъ отъ прѣсни яйца.

Б.

Въпросъ 6.

Г-нъ Редакторе, моля да ми се отговори направо и чрезъ списанието на следующия въпросъ:

Презъ есенята, следъ гроздобера преди да е почнала буйната ферментация се постави въ всичкитъ ми пълни бѣчви отъ бѣло и черно грозде сортирани — прахъ калиевъ — метабисулфитъ по 8 гр. на 100 литри мжстъ, като предварително се разби въ една кофа съ шира и следъ това се

смѣси въ бѣчвата, като се добре разбърка. Ферментацията се забави два дни и следъ това бавно ферментира.

Мина 1½ месеца следъ ферментацията, човѣкъ съ влизането си въ избата и чувствува силна миризма отъ праха, даже миризмата се усещаше на 20 метра надалечъ. Запитахме специалиста, ни заяви, че трѣбва да се преточи и проветри и тогава ще се изгуби миризмата. Направихме това, но следъ 20 дни опитахме ги и се почувствува същата миризма. Повторихме претакането, но пакъ не се изгуби миризмата.

Ето защо молимъ да ни отговорите и напжтите какво да направимъ, за да се премахне миризмата на сѣрна отъ употребения прахъ и да можемъ вината си още тая зима да похарчимъ, понеже нашитѣ клиенти не сж навикнали на тая миризма и макаръ вината да сж чисти два пжти преточени нѣматъ лошъ дѣхъ на мухалъ, кисване, дѣска, провлачностъ, но пакъ не се харчатъ, а предпочитатъ вѣнкашнитѣ петиоти.

На кои вина бѣли и червени трѣбва да се поставя тоя прахъ и въ какъвъ размеръ; до кога ще може да се изгуби тая миризма само съ още едно просто пролѣтно претакане и има ли лоши послѣдствия отъ употреблението на калиевъ метобисфултъ.

Съ почитъ: *Г. Н. Тузузовъ.*

1. 22 1925 г. Провадия.

Отговоръ 6.

Много добре сте направили, че сте поставили калиевъ метабисулфитъ преди започване на ферментацията, защото въ противенъ случай щѣхте да имате вина болни отъ провлачностъ, превръщане и потъмняване. Употрѣбеното количество метабисулфитъ — 8 гр. на хектолитъръ е даже малко.

Твърдението Ви, че и следъ второ претакане на виното въ присжствието на въздуха, миризмата на сѣренъ димъ не е още изчезнала, изглежда малко невѣроятно. Въ всѣки случай, преточете вината още единъ пжтъ въ присжствието на въздуха. Употрѣбението на метабисулфита въ умѣрена доза (до 20 гр. на хектолитъръ) не само, че нѣма лоши послѣдствия за виното, но го прави по-добро и по-трайно.

Б.

Въпросъ 7.

Моля почитаемата редакция, ако е възможно да ми отговори на следниятъ въпросъ: Презъ време на стратифицирането на кой топломеръ трѣбва да се гледа Целзиевъ или Реомуровиятъ.

Съ почитание: *Стефанъ Цветковъ.*

с. Търнито, Габровско, 23.II.25 год.

Отговоръ 7.

Въ помѣщението за отопляване на присаденитъ лозови прѣчки трѣбва да си служите съ Целзиевия термометъръ, защото показаната въ разнитъ ржководства и брошури температура, за спазване презъ време отопляването, е по Целзиума.

Ако употрѣбявате Реомуровъ термометъръ, показаната отъ сѣщия температура можете да обърнете въ Целзиеви градуси, като числото, до което е издигнатъ живака, умножите на 1.25.

Така напримеръ, ако температурата по Реамуръ е 17°, по Целзиума ще бжде $17 \times 1.25 = 21.25^{\circ} \text{C}$.

Б.

ХРОНИКА

Излѣзло е отъ печатъ и е пуснато въ продажба ржководството по *Лозарство* отъ Ив. Добревъ, бившъ началникъ на районната лозарска опитна станция въ гр. Плѣвенеъ.

Книгата се намира за проданъ у автора и въ администрацията на сп. „Лозарски прегледъ“. Цена 100 лева, съ пощенски разноски 104 л.

На нѣкои мѣста се разпространява слуха, че употрѣбата на спиртнитъ питиета въ България ще бжде забранена съ законъ. По тази причина нѣкои стари абонати на списанието смѣтатъ за безцелно да се абониратъ и презъ настоящата година,

Макаръ че единиятъ въпросъ нѣма нищо общо съ другиятъ и че даже съзнателниятъ лозаръ при такава голѣма опасностъ за българското лозарство, би трѣбвало да деде на Българския лозарски съюзъ най-голѣмата си подкрепа, редакцията увѣржава своитъ абонати, че никой отъ меродавнитъ фактори въ страната не е замислювалъ до сега да забранява спиртнитъ питиета, а още по-малко употрѣбата на виното.

Въ общото си годишно събрание, съсложало се на 25.I т. г. лозарско - професионалното д-во „Поминѣкъ“ въ гр. Свищовъ е решило да даде срещу празника св. Трифонъ вечеринка, ка

то половината отъ постъпилія приходъ се внесе въ фонда „Лозарски прегледъ“ (фондъ „Съюзень домъ“) Вечеринката е била добре посетена и е получено приходъ отъ 3,000 л. Половината отъ тази сума (1500 л.) е вече постъпила въ касата на Българския лозарски съюзъ.

На д-вото „Поминькъ“ управителния съветъ на съюза изказва своята благодарностъ и похвалява инициативата му.

Похвална инициатива. Станимъшката лозарско-бубарска кооперация е вземала протоколно решение за задължително абониране членоветъ си на сп. „Лозарски прегледъ“. Абонирани сж всичкитъ членове на кооперацията на брой 213 души и стойността на абонамента е внесена въ съюзната каса отъ директора на кооперацията г. Г. Маноловъ.

Администрацията изказва на кооперацията най-голѣмата си благодарностъ.

Абонамента на сп. „Лозарски прегледъ“ за настоящата 1925 год е опредѣлено 65 лева, отъ които 10 лв. за фонда „Посмъртна каса“. Всички предварително платили абонати се считатъ членове на сжщата каса. Абонамента за всички учреждения е 55 лв. безъ участие въ посмъртната каса. Настоятелитъ се ползватъ съ отстъпъ както следва: За за-

писалитъ отъ 5 до 10 абонати 10%, отъ 11—20 абонати 15%, на повече отъ 20 абонати — 20%. Не се ползватъ съ отстъпъ записалитъ 4 и по малко абонаменти.

Неиздължилитъ се абонати за миналата 1924 год. се поканватъ за последенъ пжтъ да се издължатъ, за да не имъ отправяме отдѣлни писма, което е нежелателно на администрацията.

Първия брой на списанието е изчерпенъ, затови умоляватъ се г. г. неплатилитъ абонати, на които бѣ изпратенъ, ако не желаятъ тази година да получаватъ списанието, да го повърнатъ и се прати на новитъ абонати.

За да може администрацията на списанието да изпълнява редовно поржчикитъ за абонаментъ, покупка на книги и пр., при изпращане на сумата, изпращачтъ да уведомява винаги съ отдѣлно писмо администрацията за каква целъ се изпраща сумата.

Настоящата книжка на списанието се изпраща на всички които сж задържали първата книжка платили и неплатили абонамента, като се умоляватъ неиздължилитъ се до сега да се издължатъ въ най-късо време. *Третата книжка* ще бжде пратена само на платилитъ.

Спомоществуватели

за 1925 г., които сж събирали и препращали абона-
менти въ редакцията:

Лозарското Д-во, гр. Созополъ
 Петъръ Н. Антоновъ, гр. Варна
 Георги Райновъ, гр. Бургасъ
 Първанъ Динковъ, с. Горно-Цървене (Фердинандско)
 Тодоръ К. Джоновъ, гр. Бѣла
 Върбанъ Христовъ, учителъ, с. Полица (Бѣлослатинско)
 Парашкева Хр. Смиловъ, с. Долна-Липница (Търновско)
 Прокопи П. Наневъ, с. Българене (Свищовско)
 Константинъ Панайотовъ, гр. Варна
 Стоянъ Разсукановъ, с. Габаре (Бѣлослатинско)
 Иванъ Кръстевъ, гр. Бургасъ
 Гини Георгиевъ, гр. Лѣсковецъ
 Лозарско-винарското Д-во, с. Сухиндолъ (Севлиевско)
 Иванъ М. Даскаловъ, с. Войнягово (Карловско)
 Петръ Владовъ, с. Бѣла (Варненско)
 Тодоръ Поповъ, с. Караисень (Свищовско)
 Кръстю Станчевъ, гр. Търново
 Пею Г. Копанковъ, гр. Лѣсковецъ
 Костадинъ п. Василевъ, гр. Горна-Джумая
 Петръ Вълкановъ, гр. Стара-Загора

(Следва)

ПОМОЩИ

за закрепване на Съюза и сп. „Лозарски прегледъ“

Кооперативно лозарско - ви- нарско Д-во „Лоза“, гр. Стара Загора	лв. 1000	Златка Б. Кехайова Борисъ Н. Кехайовъ Иванъ Марковъ	„ „ „	15 15 20
Дечо Генчевъ, гр. Ст. Загора	25	Пенка Вълчева	„	20
Тинка Дечо Генчева	„ 25	Методи Колевъ	„	5
Петръ Вълкановъ	„ 5	Колю Стефановъ	„	100
Митю Миневъ	„ 50	Тодоръ Боневъ	„	20
Вълчо Геновъ	„ 60	Георги Шиваровъ, с. Орѣхо вица (Старо-Загорско)		100
Минка К. Бояджиева Ст. Загора	15	Иванъ Хр. Найденовъ, село		
Колю Петковъ Боядж.	„ 15			

Змѣво Старо-Загорско	20	Григоръ Хр. Атапасчинъ с.	
Кънчо Боневъ, с. Малка-Верея Старо-Загорско		Самоводени Търновско	10
Стоянъ Карамихалевъ, село Дълбоки Старо-Загорско	50	Петко Г. Къндевъ с. Самоводени Търновско	10
Желю Ив. Чепиловъ, село Дълбоки Старо-Загорско	50	Христо Кр. Чоневъ с. Самоводени Търновско	10
Димитъръ Драгановъ с. Черково Старо-Загорско	50	Димитъръ Г. Пуздревъ с. Самоводени Търновско	10
Антонъ Г. Амуджовъ, с. Бѣла-Черква (Търновско)	20	Христо Д. Очкинъ и други, с. Михалци Търновско	50
Ив. Ст. Шишковъ, с. Бѣла-Черква Търновско	20	Александъръ Йордановъ с. Михалци Търновско	20
Магдалина Стефанова с. Бѣла-Черква Търновско	10	Крумъ Тополски, гр. Плѣвенъ	10
Василь Антоновъ с. Бѣла-Черква Търновско	20	Петръ Симеоновъ „	10
Магдалина Цанкова с. Бѣла-Черква Търновско	20	Георги Червенковъ „	50
Герчо М. Калчевъ с. Бѣла-Черква Търновско	20	Петю Колевъ „	5
Ангелъ Д. Чаушевъ с. Бѣла-Черква Търновско	20	Янаки М. Каралски „	5
Захари Ангеловъ с. Бѣла-Черква Търновско	20	Проланъ Христовъ „	5
Иванъ Личевъ с. Бѣла-Черква Търновско	10	Михалъ Шишковъ „	35
Николай Г. Жилковъ с. Бѣла-Черква Търновско	10	Андрея Аврамчевъ, гр. Плѣвенъ	20
Христо Т. Калчевъ с. Бѣла-Черква Търновско	10	Елисавета П. Генова гр. Плѣвенъ	20
Николай Стойчевъ с. Бѣла-Черква Търновско	50	Коста Витановъ, с. Левски (Плѣвенско)	100
Маринъ Дончевъ с. Мерданя Търновско	50	Петръ Костовъ, с. Петърница (Плѣвенско)	5
Ангелъ П. Тенджерковъ с. Самоводени Търновско	50	Тачо Христовъ Цоловъ с. Петърница (Плѣвенско)	5
Дони П. Тенджерковъ с. Самоводени Търновско	10	Иванъ Пеневъ с. Петърница (Плѣвенско)	5
Петко В. Тенджерковъ с. Самоводени Търновско	20	Димитъръ Тонковъ, с. Злокучене (Плѣвенско)	4
Димитъръ Петковъ с. Самоводени Търновско	50	Тота Петрова, с. Злокучене (Плѣвенско)	4
Георги Ив. п. Николовъ с. Самоводени Търновско	100	Гито Първановъ, с. Злокучене (Плѣвенско)	10
Петко Хр. Къндевъ с. Самоводени Търновско	10	Христо Хр. Йордановъ, гр. Лѣсковецъ	5
	10	Илия Парашкевовъ гр. Лѣсковецъ	20
	10	Енчо Ц. Козлевъ гр. Лѣсковецъ	20
	10	Блажо Атанасовъ гр. Свищовъ	5
	10	Ат. Константиновъ „	5
	10	Асенъ Смиленовъ „	5
	10	Н. В. Тодоровъ „	20
	10	Сава П. Рупчевъ „	5

Георги Хараламбовъ Свишовъ	10	Здравко Анчевъ, с. Перушица (Пловдивско)	20
Цвѣтко Ф. Минчевъ, с Българене (Свишовско)	20	Любенъ П. Табовъ с. Перушица (Пловдивско)	20
Стефанъ Вълчевъ, с. Долни-Луковитъ (Орѣховско)	5	Александръ А Андреевъ с. Перушица (Пловдивско)	20
Георги Костовъ, гр. Вратца	20	Захари Гължбовъ с Брѣстовица (Пловдивско)	20
Ив. Хр. Д. рибчевъ „	5	Владимиръ Тасовъ с. Брѣстовица (Пловдивско)	100
Петръ Пиронковъ „	5	Стойко Райковъ, с. Добри-Дѣлъ (Горно-Орѣховско)	5
Ст. (Тачо) Кръстевъ „	40	Георги Ив. Ланджевъ, гр. Созополъ	25
Ставро х. Христовъ „	20	Василь Костовъ гр. Месемврия	20
Филипъ Гачевъ „	20	Стефанъ Скулиевъ гр. Месемврия	20
Георги Атанасовъ „	10	Иванъ Великовъ гр. Видинъ	10
Христо Морфовъ „	100	Петръ Теодоровъ „	20
Ангелъ Пеневъ „	20	Дончо Митовъ „	10
Петръ С. Гевезовъ, гр. Попово	20	Маринъ Ивановъ „	5
Хр. Стояновъ, гр. Варна	20	Митю Донева „	10
Еню Балтаджиевъ „	40	Александръ Богдановъ Ломъ	10
Данка Балтаджиева „	20	Тодоръ Икономовъ „	10
Иванъ Н. Фетфаджиевъ „	30	Иванъ Кановъ „	20
Еню Юрдановъ, гр. Прѣславъ	40	Димитръ Лазаровъ, гр. Бѣлоградчикъ	10
Пено Д. Ганчевъ „	50	Данаилъ Георгиевъ гр. Бѣлоградчикъ	20
Геро Ангеловъ „	5	Михалъ Ст. Кюрпановъ гр. Ямболъ	20
Коста В. Радушевъ „	5	Юрданъ Пенковъ гр. Ямболъ	15
Иванъ Бояджиевъ „	5	Славъ Тодорвъ „	15
Севи П. Байрямовъ „	5	Трандяфилъ Ил. Тончевъ с. Бокиловци (Берковско)	40
Радушъ Атанасовъ „	10		
Коста Русевъ „	5		
Щиляна Мждева гр. Сливенъ	30		
Стефанъ А. Драгиевъ „	40		
Александръ Драгиевъ „	40		
Петръ А. Пантофчиевъ „	20		
Руси К. Русевъ „	40		
Панайотъ Шиникчиевъ „	200		
Панайотъ Ташевъ „	50		
Илия Балева „	20		
Юрданъ Кебеджиевъ „	50		
Цвѣтана Бончева „	10		
Асень А. Накевъ, с. Перушица (Пловдивско)	20		
		Всичко	4133
			(Следва)